



Joke de Vries met kleinzoon Dylan.

Dylan (15):  
*Liever bij  
opa en oma  
dan thuis  
met ruzie'*

Als ouders en tieners thuis met elkaar overhoop liggen, zijn opa's en oma's nogal eens de redders in de nood. Hoe ga je goed om met puberende kleinkinderen?

Tekst **Ingrid Spelt** | Foto's **Hadewych Veys** | Visagie **Borka Florentinus**

**J**oke de Vries (66) woont op fietsafstand van haar kleinzoon Dylan (15) en springt geregeld bij in het drukke gezin van haar zoon met nog twee kinderen. Dylans vader en moeder werken allebei, gaan 's ochtends vroeg de deur uit. De man van

Joke gaat ook voor dag en dauw uit de veren en zorgt iedere doordeweekse dag voor een stevig ontbijt voor zijn drie kleinkinderen. Dylan heeft PDD-NOS (een licht autistische stoornis) en net als zijn jongere broer een vorm van ADHD (hyperactiviteit en gebrek



**JOKE:** "Dylan vindt de rust bij ons heerlijk. Naast die weekendjes lopen we iedere week een wandelroute. Allebei vinden we dat leuk. Onderweg praten we over alles: vriendinnetjes bijvoorbeeld."

**DYLAN:** "Daar zeg ik niets over."

**JOKE:** "Ik vraag er wel naar, maar als hij geen zin heeft om te antwoorden, is het ook goed. Pubers hoeven niet alles te vertellen. Vaders en moeders willen alles weten, maar als oma vind ik dat niet nodig."

**DYLAN:** "Dat is zo fijn aan oma. Ze luistert naar wat ik wil. Ik mag vaak ook meer. Opa is wat strenger."

**JOKE:** "Ja dag, roep ik weleens, als Dylan een brutale mond heeft bijvoorbeeld. 'Wat je zegt of doet vind ik niet leuk, maar ik hou wel van je', zeg ik er dan achteraan. Grootouders blijven toch toleranter dan eigen ouders. Met mijn eigen kinderen heb ik een leerschool gehad. We werken niet meer en hebben alle tijd voor Dylan. Als oma kán ik ook meer luisteren, praten en accepteren. Soms laat ik Dylan met rust en wacht ik een goed moment af om te vragen wat er aan de hand is. En zijn mening hoeft niet dezelfde te zijn als die van mij. Hij mag er anders over denken."

## Deskundige Marina van der Wal: 'Grootouders hebben de nodige ervaring en weten dat het bijna altijd weer goed komt.'

aan concentratie). Met nog een druk zusje erbij is het geregeld chaos in het gezin. De kinderen gaan om beurten een weekend in de maand naar opa en oma. Dylan om het weekend. Twee keer logeerde hij zelfs een aantal weken bij Joke en haar man, want toen ging het thuis écht niet meer. De kleinkinderen genieten van de rust bij hun grootouders en bij de ouders is de druk even van de ketel.

**"Grootouders hebben veel meer een laat-maar-waaien-houding"**, zegt Marina van der Wal, auteur van *Het enige echte eerlijke puberopvoedboek*. "Ze hebben met hun eigen kinderen al de nodige ervaring opgedaan en weten dat het bijna altijd weer goed komt. Ze zijn een stuk relaxter, en dat zie je bij de oma van Dylan ook. Al haar wijsheid en ervaring past ze toe op haar kleinkind. Ze weet wat er gebeurt in de puberteit, kent het vervolg en weet het eindresultaat. Waarom zou je je dan druk maken? Die houding is mooi. Het is heerlijk dat Dylan een plek heeft waar hij rust vindt. Dat er volwassenen zijn die hem de ruimte kunnen geven vanuit levenservaring, maar ook kunnen sturen. Het is beslist jammer dat grootouders niet vaker betrokken zijn bij de opvoeding van hun kleinkinderen." Of ouders bij de opvoeding van de kinderen steun hebben van grootouders, is een vraag die kinder- en jeugdpsychiater Michiel Pam altijd stelt als hij een kind en zijn ouders in zijn praktijk ziet. "Op de specifieke situatie van Dylan kan ik niet ingaan, want ik ken hem niet. Maar als de spanningen in een gezin stijgen door een (puberend) kind, is het geweldig als grootouders willen helpen. Ik maak vaker mee dat grootouders insprin- ►

Psychiater Michiel Pam:  
**‘Regels mogen in het ene huis anders zijn dan in het andere, als het maar duidelijk is.’**



**DYLAN:** “Thuis heb ik ruzie over de stomste dingen zoals opruimen of huiswerk maken. Mijn ouders kunnen over één onderwerp de hele tijd doorzeuren. Dan smijt ik de deur dicht, loop weg of gooi met dingen. Als het heel erg is, logeer ik een paar weken bij opa en oma.”

**JOKE:** “Dat is nu twee keer gebeurd: een keer twee maanden en laatst twee weken. In die periodes heeft iedereen hard zijn rust nodig.”

**DYLAN:** “Ik blijf liever bij mijn ouders, maar in iedere dag ruzie heb ik geen zin. En het is leuk bij opa en oma. Gisteren had ik ook weer ruzie, mijn telefoon is afgepakt. Mijn ouders zeggen dat ik er steeds op zit. Dat is niet zo. (Dylan pakt een schema van de koelkast met daarop strakke tijden.) Kijk, nu mag ik maar tot half tien op mijn mobiel en daarna moet ik het inleveren. Ik vind dat zo stom.”

**JOKE:** “Toch zul je bij ons ook je mobiel moeten inleveren. Aan die afspraak houden wij ons ook.”

gen. Geregeld komen ze mee naar mijn praktijk. Tussen puber en grootouder gaat het meestal goed, omdat er minder hoeft. Opa en oma hebben meer geduld en de emotionele afstand is groter. Ouders ervaren meer druk door het gezinsleven en het werk; het moet thuis allemaal op een bepaalde manier en binnen een bepaalde tijd. Grootouders hebben alle tijd en kunnen pubers vrijer laten om het op hun eigen manier te doen.”

**“Hoe ingewikkelder het kind is, hoe belangrijker overleg tussen ouders en grootouders wordt”,** aldus psychiater Michiel Pam. “Ouders en grootouders moeten ervoor waken dat ze geen kritiek op elkaar geven. Een puber verzeilt dan snel in een loyaliteitspositie. Regels mogen in het ene huis anders zijn dan in het andere, als het maar duidelijk is. Bij opa en oma gaat het op deze manier en bij je vader en moeder op een andere, en dat is allebei goed.

Die houding moet je als grootouders uitstralen en andersom. Val elkaar daarin niet af en accepteer ook dat er verschillen zijn. Als je als grootouder of ouder merkt dat een puber moeite heeft met dat soort veranderingen, is het een andere discussie. Sommige pubers functioneren beter wanneer de regels thuis en bij grootouders hetzelfde zijn.”

Van der Wal vult aan: “De ouders van Dylan zijn de boeman, want zij bepalen de regels. Opa en oma hoeven ze alleen maar uit te voeren en dat levert meestal geen strijd op. Een puber accepteert dat sneller. Het is mooi om te zien dat Joke de verantwoordelijkheid overneemt als ze ziet dat haar schoondochter en zoon aan het eind van hun Latijn raken. Ze neemt die taak niet over vanuit een verbetering dat zij weleens zal laten zien hoe het écht moet. Ze gaat in de lijn van de ouders mee. Knap van Joke én Dylans moeder om haar kind die ruimte te geven. Respect tussen beide partijen is een eerste vereiste.”

**Dat Joke en Dylan elkaar liggen, is al driekwart van het werk,** meent Van der Wal. “Joke heeft meer afstand en gaat makkelijker

**JOKE:** "Mijn zoon en schoondochter doen het hartstikke goed. Soms erger ik me, omdat mijn zoon en schoondochter in alle hectiek alleen nog maar negatieve dingen zien. Maat het valt ook niet mee, twee pubers en eentje in aantocht. Wat ook scheelt, Dylan en ik zijn twee handen op een buik. We hebben het heel gezellig samen. Ik hoef niet meer te drammen zoals ik bij zijn vader vroeger deed. Hij heeft zes jaar over de mavo gedaan en ik zat erbovenop. Vreselijk, ik moet er niet aan denken dat ik weer moet opvoeden.

Nu weet ik dat je vooral niet moet drammen, maar liefde, aandacht en sturing moet geven. Pubers moet je op zijn tijd even met rust laten en ze hebben een schouderklopje nodig.

Als oma kán ik ook de leuke dingen benoemen, ik zit niet dagelijks in een druk gezinsleven. Dylan is gewoon een heerlijke jongen!"

om met het pubergedrag van Dylan. Het kost haar geen moeite om de leuke kanten van haar kleinzoon te zien. De moeder van Dylan verdient een medaille dat ze haar kind deze mogelijkheid bij opa en oma geeft!" ■

**Marina van der Wal** schreef *Het enige echte eerlijke puberopvoedboek* samen met Jan Dijkgraaf. Marina werd van haar 5de tot 11de jaar opgevoed door haar opa en oma, omdat haar moeder overleed en haar vader een reizend bestaan leidde als vertegenwoordiger.  
[www.marinavanderwal.nl](http://www.marinavanderwal.nl)

**Michiel Pam** is kinder- en jeugdpsychiater en ziet al meer dan 25 jaar kinderen, pubers, ouders en vaak een van de grootouders in zijn praktijk met twee vestigingen in de kop van Noord-Holland. Daarnaast geeft hij als trainer en psychotherapeut individuele, partner- en gezinscoaching.  
[www.pam.nl](http://www.pam.nl)

## PLUSLEZERS over puberende kleinkinderen

### 'Kritiek krijgen ze al genoeg'

**Willie Wardenaar (68)** uit Spijkerboor is oma van Lars (20) en Sven (16).

"Ik woon al twaalf jaar naast het gezin van mijn dochter. Vanzelfsprekend maak ik veel met ze mee. Eén ding: kinderen puberen niet voor hun lol. Als oma probeer ik begripvol te zijn, mijn kleinkinderen te ondersteunen en een liefdevolle basis te geven. Kritiek krijgen ze al genoeg."



### 'Ze kunnen altijd aankloppen'

**Wicky Vis (70)** uit Bussum is oma van Bas (17), Dominique (17) en Demi (7).

"Mijn dochter heeft een tijdje met de jongens bij mij gewoond na haar scheiding. Een goede band is gebleven. Met Bas en Dominique ben ik twee weken naar Turkije geweest, de mooiste vakantie ooit. Bas sms't mij of ik chauffeur kan zijn van en naar feestjes. Ik ben zelf een nachtbraakster en vind het geweldig. Ze weten dat ze altijd bij mij kunnen aankloppen. Ik leef me in hun belevingswereld in."



### 'Als het over seks gaat, komen ze bij mij'

**Els Walstijn (66)** uit Driebergen is oma van Wiyanna (17) en Sieglinde (14).

"Mijn kleindochters komen veel over de vloer. Thuis zijn ze lastig en erg aan het puberen. 'Wil jij eens koffie met haar gaan drinken en praten', vraagt mijn dochter dan. Vriendjes die wel of niet mogen blijven slapen, is zo'n onderwerp. Als het over seks gaat, komen ze bij mij. Van mij nemen ze eerder iets aan. Ik denk omdat ik de tijd heb om te luisteren naar hun visie. Ze vinden ook dat ze iets aan mijn mening en advies hebben. Pubers schoppen per definitie tegen hun ouders aan, ook al denken ze stiekem: papa of mama heeft toch gelijk."